

Torek, 10. december 2013

P7_TA(2013)0545

Vidiki enakosti spolov v evropskem okviru za nacionalne strategije vključevanja Romov

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. decembra 2013 o vidikih enakosti spolov v evropskem okviru za nacionalne strategije vključevanja Romov (2013/2066(INI))

(2016/C 468/07)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 1, 14, 15, 21, 23, 24, 25, 34 in 35,
- ob upoštevanju mednarodnega prava o človekovih pravicah, zlasti Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, Deklaracije ZN o pravicah oseb, ki pripadajo narodnim ali etničnim, verskim in jezikovnim manjšinam iz leta 1992, Konvencije o odpravi vseh vrst diskriminacije žensk in Konvencije ZN o otrokovih pravicah,
- ob upoštevanju evropskih konvencij o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zlasti Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP), Evropske socialne listine in z njo povezanih priporočil Evropskega odbora za socialne pravice, Okvirne konvencije Sveta Evrope za varstvo narodnih manjšin in Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boju proti njima,
- ob upoštevanju členov 2, 3 in 6 Pogodbe o Evropski uniji ter členov 8, 9 in 10 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020 (COM(2011) 0173) in sklepov Evropskega sveta z dne 24. junija 2011,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o nacionalnih strategijah vključevanja Romov: prvi korak pri izvajanju okvira EU (COM(2012)0226),
- ob upoštevanju predloga priporočila Sveta o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah (COM(2013)0460),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o napredku pri izvajanju nacionalnih strategij vključevanja Romov (COM(2013) 0454),
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu ⁽²⁾,
- ob upoštevanju predloga Komisije za direktivo Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (COM(2008)0426),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. junija 2006 o položaju romskih žensk v Evropski uniji ⁽³⁾,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. marca 2011 o strategiji EU o vključevanju Romov ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju analize izsledkov raziskave o Romih po spolu, ki jo je opravila Agencija Evropske unije za temeljne pravice in jo predložila na zaprosilo v skladu s členom 126 Poslovnika,

⁽¹⁾ UL L 180, 19.7.2000, str. 22.

⁽²⁾ UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

⁽³⁾ UL C 298 E, 8.12.2006, str. 283.

⁽⁴⁾ UL C 199 E, 7.7.2012, str. 112.

Torek, 10. december 2013

- ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov ter mnenja Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A7-0349/2013),
- A. ker mora Komisija v skladu s strategijo za enakost žensk in moških 2010–2015 podpirati spodbujanje enakosti spolov in izvajanje vseh vidikov strategije Evropa 2020 in ker je treba v skladu s sklepi Sveta o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov v vseh politikah in ukrepih, namenjenih spodbujanju vključevanja Romov, upoštevati vidik spola;
- B. ker se Rominje pogosto soočajo z večplastno in presečno diskriminacijo na podlagi spola in narodnosti, ki je veliko bolj izrazita kot diskriminacija romskih moških in neromskih žensk, in imajo omejen dostop do zaposlitve, izobraževanja, zdravstva, socialnih storitev in odločanja; ker so Rominje pogosto žrtve rasizma, predsodkov in stereotipov, ki negativno vplivajo na njihovo dejansko vključevanje;
- C. ker se Rominje zaradi patriarhalnih in seksističnih običajev ne morejo svobodno odločati o bistvenih vprašanjih v svojem življenju, kot so izobraževanje, delo, spolno in reproduktivno zdravje ter celo poroka; ker diskriminacije Rominj ni mogoče upravičevati s tradicijo, temveč jo je treba odpraviti ob spoštovanju tradicije in raznolikosti;
- D. ker je tveganje revščine pri Rominjah večje kot pri romskih moških in ker so v Evropski uniji tveganju revščine najbolj izpostavljene romske družine s štirimi ali več otroki;
- E. ker splošno uporabljani kazalniki pogosto ne upoštevajo problemov, kot so revščina zaposlenih, energetska revščina, nasilje nad ženskami in dekletimi, revščina večjih družin in enostarševskih družin, revščina otrok in družbena izključenost žensk;
- F. ker so starejše Rominje bolj izpostavljene tveganju revščine, saj je večina med njimi delala v okviru sive ekonomije brez plačila ali socialnega varstva;
- G. ker je velika večina odraslih Romov, ki so opredeljeni kot neaktivni, žensk in ker je, deloma zaradi tradicionalne delitve dela med ženskami in moškimi ter zaradi rasizma in seksizma na evropskih trgih dela, število Rominj aktivne starosti, ki imajo plačano zaposlitev, približno polovico manjše od števila romskih moških z enakim statusom, pri čemer so pri številu samozaposlenih podatki podobni;
- H. ker se Rominje po podatkih iz vseh držav soočajo s hudo izključenostjo na področju zaposlovanja in diskriminacijo pri iskanju zaposlitve in na delovnem mestu; ker ostajajo izključene tudi iz formalnega gospodarstva in jih ovirajo omejene možnosti izobraževanja, neustrezne bivalne razmere, pomanjkljiva zdravstvena oskrba, tradicionalna vloga spolov in splošna odrinjenost, pa tudi diskriminacija s strani večinskih skupnosti; ker se v nacionalnih poročilih o izvajanju okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov vprašanju enakosti spolov še vedno ne nameni dovolj pozornosti;
- I. ker je za matere v velikih družinah ali matere samohranilke bistveno težje, da delajo daleč od doma in družine na nerazvitih podeželskih območjih;
- J. ker sta stopnja pismenosti in izobraževalna uspešnost Rominj bistveno nižji od stopnje pismenosti in izobraževalne uspešnosti tako romskih moških kot neromskih žensk in ker večina romskih deklet predčasno opusti šolanje, znaten delež pa šole nikoli ne obiskuje;
- K. ker je gospodarska kriza negativno vplivala na zdravje in dobro počutje Rominj in je še poslabšala njihov že dolgo nesprejemljiv položaj, saj več kot četrtno vseh Rominj pri vsakodnevnih dejavnostih ovirajo zdravstvene težave;

Torek, 10. december 2013

- L. ker Rominje zaradi nepriznavanja njihovih celovitih spolnih in reproduktivnih pravic, vključno z dostopom do kontracepcije, ne morejo odločati o sebi in niso enakopravne z moškimi, posledica tega pa so nenačrtovane zanositve, tudi med najstnicami, ki omejujejo njihove izobraževalne in zaposlitvene možnosti; ker je zgodnje materinstvo predvsem posledica pomanjkanja ustreznega dostopa do socialnih storitev in pomanjkljivih struktur zdravstvene oskrbe, ki ne obravnavajo njihovih potreb;
- M. ker se Rominje zaradi svojega slabega socialno-ekonomskega položaja in diskriminatornega obravnavanja pri zdravstveni oskrbi ne zavedajo večine svojih pravic in zdravstvene storitve uporabljajo veliko manj kot večina prebivalstva;
- N. ker nesorazmerno več Rominj in romskih deklet prizadenejo številne bolezni, vključno z virusom HIV/aidsom, njim namenjeni preventivni programi so pogosto deležni premalo pozornosti in sredstev, dostopnost presejalnih testov pa je še vedno slaba;
- O. ker so Rominje zaradi hude revščine, neenakosti spolov in notranje diskriminacije izpostavljene večjemu tveganju trgovine z ljudmi, prostitucije, nasilja v družini in izkoriščanja, obenem pa je njihov dostop do zaščite še dodatno oviran;
- P. ker je ogromno Rominj žrtev nasilja v družini, ki ga izvajajo njihovi zakonski partnerji, sorodniki in drugi družinski člani; ker se velika večina primerov tega nasilja in kršitev človekovih pravic ne prijavi, saj nasilje nad ženskami v patriarhalnih družbah še vedno velja kot zakonito izvajanje moči, pa tudi zato, ker tisti, ki izvajajo nasilje nad ženskami, le redko odgovarjajo za svoja dejanja, kar ženske odvrača od tega, da bi poiskale pravno pomoč;
- Q. ker organi v vseh državah članicah EU pogosto izvajajo nasilje nad Rominjami v obliki hude diskriminacije in očitnih kršitev Evropske konvencije o človekovih pravicah, in sicer z zbiranjem in shranjevanjem podatkov o Romih in njihovih otrocih v registrih zgolj na podlagi narodnostne pripadnosti ali z izselitvijo več sto ljudi, ne da bi jim ponudili ustrezno nadomestno nastanitev ali podporo, kar so sramotna in brezčutna dejanja, pri katerih se popolnoma zanemarjajo mednarodne obveznosti držav članic na področju človekovih pravic;
- R. ker so vse institucije EU in države članice odgovorne za izkoreninjenje nasilja nad ženskami in dekleti ter za odpravo nekaznovanja storilcev, kar vključuje kaznovanje storilcev kaznivih dejanj iz sovraštva, sovražnega govora, diskriminacije in nasilja nad romskimi ženskami in dekleti;
- S. ker Direktiva Sveta 2000/43/ES prepoveduje diskriminacijo na podlagi rase in narodnosti; ker je Komisija proti državam članicam začela približno 30 postopkov za ugotavljanje kršitev zaradi neustreznega prenosa direktive o rasni enakopravnosti v nacionalno zakonodajo;
1. poudarja, da mora biti poudarek strategij za vključevanje Romov na krepitev vloge Rominj, da bodo imele nadzor nad svojim življenjem in bodo postale opazne nosilke sprememb v svojih skupnostih ter bodo povzdignile glas in tako vplivale na politike, ki jih zadevajo, ter na krepitev njihove socialno-ekonomske odpornosti, tj. njihove zmožnosti prilagajanja gospodarskemu okolju, ki se hitro spreminja, z ustvarjanjem prihrankov in preprečevanjem zmanjšanja sredstev;
2. pozdravlja poročilo Komisije o napredku pri vključevanju Romov v državah članicah za leto 2012 ⁽¹⁾ in predlog priporočila Sveta z dne 26. junija 2013 o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah ⁽²⁾, ki se osredotočata zlasti na dostop do zaposlitve, stanovanja, izobraževanja in zdravstvenega varstva ter pozivata države članice, naj uvajajo pozitivne ukrepe in naj strategije vključevanja Romov vključijo v boj proti revščini in socialni izključenosti;

⁽¹⁾ COM(2012)0226.

⁽²⁾ COM(2013)0460.

Torek, 10. december 2013

3. poziva države članice, ki so poleg tega v okviru evropskega semestra glede vprašanj, povezanih z Romi, prejele priporočila za posamezne države, naj ta priporočila hitro uveljavijo in naj se borijo proti diskriminaciji, vključno z diskriminacijo na delovnem mestu, in v odločanje vključijo civilno družbo, vključno z romskimi organizacijami, ter za izpolnjevanje zavez iz nacionalnih strategij vključevanja Romov poleg sredstev EU namenijo tudi nacionalna in druga sredstva;
4. obžaluje, da evropski in nacionalni oblikovalci politik kljub resoluciji o položaju romskih žensk, sprejeti leta 2006, in desetim skupnim osnovnim načelom o vključevanju Romov, ki jih je sprejel Svet in vključujejo načelo v zvezi z ozaveščanjem o enakosti spolov, v praksi še vedno niso obravnavali ranljivega položaja Rominj in pripadnic potujočih skupin;
5. poudarja, da bi bilo mogoče učinkovitost okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov bistveno izboljšati z okrepljenim sodelovanjem Komisije, saj se lahko na podlagi tega izboljša kakovost predpisov in drugih instrumentov, podpira večja skladnost politik in spodbujajo splošni cilji okvira;
6. poziva države članice, naj razvijejo nacionalne akcijske načrte na štirih ključnih prednostnih področjih: zdravstvo, nastanitev, zaposlovanje in izobraževanje, in sicer s posebnimi in splošnimi cilji, financiranjem, kazalniki in časovnim okvirom; in naj z merjenjem rezultatov izvajanja ocenijo napredek;
7. poziva vlade držav članic in lokalne oblasti, naj Rominje prek organizacij za ženske, romskih nevladnih organizacij in ustreznih zainteresiranih strani vključijo v pripravo, izvajanje, ocenjevanje in spremljanje nacionalnih strategij vključevanja Romov ter vzpostavijo vezi med organi za enakost spolov, organizacijami za pravice žensk in strategijami za socialno vključevanje; poleg tega poziva Komisijo, naj pri izvajanju strategije Evropa 2020 in programov nacionalnih reform dosledno obravnava enakost spolov;
8. poziva Komisijo, naj pripravi diagram o procesu vključevanja Romov v EU, ki bo vseboval dosežke, cilje, posebne ukrepe za doseganje teh ciljev, trenutno stanje izvajanja ukrepov in nadaljnje korake;
9. poziva države članice k boju zoper prostorsko segregacijo, prisilne izselitve in brezdomstvo med Romi in Rominjami ter k uvedbi učinkovite in pregledne stanovanjske politike;
10. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo spoštovanje temeljnih pravic Rominj in njihovih otrok ter naj s kampanjami ozaveščanja poskrbijo, da se bodo Rominje in romska dekleta zavedale svojih pravic iz veljavne nacionalne zakonodaje o enakosti spolov in diskriminaciji ter se bodo odpravili patriarhalni in seksističnim običaji;
11. poziva Komisijo, naj določi institucionalno delitev nalog in dolžnosti med sodelujočimi organizacijami, forumi in organi ter naj jasno opredeli vloge teh akterjev – kot so projektna skupina Evropske komisije za Rome, mreža nacionalnih kontaktnih točk, evropska platforma za Rome, Agencija Evropske unije za temeljne pravice in njena delovna skupina za vključevanje Romov – pri nadzoru, spremljanju in usklajevanju okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov;
12. poziva Komisijo, naj podpre nacionalne strategije vključevanja Romov, tako da poišče skupne, primerljive in zanesljive kazalnike ter pripravi prikaz kazalnikov vključenosti Romov v EU, da se predstavijo jasni in nedvoumni podatki, ki bi jih lahko uporabljali za merjenje napredka, pa tudi za zagotavljanje učinkovitega spremljanja;
13. poziva države članice, naj preprečijo nesorazmeren vpliv varčevalnih ukrepov na Rominje in pripadnice potujočih skupin ter zagotovijo, da bodo proračunske odločitve temeljile na načelih človekovih pravic;
14. poziva Komisijo, naj države članice spodbudi k predložitvi kazalnikov rezultatov, izhodiščnih vrednosti in številskih krovnih ciljev v svojih nacionalnih strategijah za glavna prednostna področja, ki lahko služijo za merjenje napredka;
15. poziva Komisijo in države članice, naj v vseh upravah zagotovijo zbiranje podatkov, razčlenjenih po spolu in narodnosti, in jih uporabijo za boljšo ponazoritev stanja pri razvoju politik; poudarja, da je treba podatke zbirati v skladu z ustreznimi načeli s področja človekovih pravic;

Torek, 10. december 2013

16. poziva države članice, naj skladno z nacionalnimi zavezami v okviru politik določijo ustrezne finančne vire za izvajanje nacionalnih strategij vključevanja Romov in naj se njihove strategije vključevanja odražajo tudi v nacionalnih proračunskih politikah;

17. poziva Komisijo in države članice, naj vzpostavijo ustrezen okvir za posvetovanje, vzajemno učenje in izmenjavo izkušenj med oblikovalci politik in romskimi organizacijami ter naj začnejo strukturiran dialog za vključitev romskih in nevladnih organizacij v načrtovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje evropskih, nacionalnih in lokalnih strategij vključevanja Romov;

18. poziva države članice, naj zagotovijo enakost glede državljskih pravic in dostopa do zdravstvenih storitev, izobraževanja, zaposlovanja in nastanitve, ki bodo obenem spoštovale človekove pravice in načelo nediskriminacije ter bodo v zadevnih primerih združljivi z nomadstvom;

19. poziva Komisijo in države članice, naj v svoje pogodbe o partnerstvu vključijo instrumenta celostne teritorialne naložbe in lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in ju uporabijo za manj razvite mikroregije in prikrajsana območja ter naj lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, vključijo v sklop operativnih programov, ki jih je treba razviti;

20. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo sprejetje in izvajanje posebne in celovite protidiskriminacijske zakonodaje v skladu z mednarodnimi in evropskimi standardi v vseh državah članicah ter hkrati zagotovijo, da bodo protidiskriminacijski organi primerno opremljeni za spodbujanje enakega obravnavanja in da bodo na voljo mehanizmi pritožb, dostopni Rominjam in romskim dekletom;

21. poziva države članice, naj se v svojih nacionalnih strategijah bolj posvečajo teritorialnim vidikom socialnega vključevanja in naj se z zapletenimi in celovitimi razvojnimi programi osredotočajo na najbolj prikrajsane mikroregije;

22. poziva države članice, naj se osredotočajo tudi na urbano razsežnost kohezijske politike s posebnim poudarkom na mestih, na katera neenakomerno učinkujejo socialna neravnovesja – kot so brezposelnost, socialna izključenost in polarizacija – in naj jim pomagajo pri razvoju infrastrukture, da bi izkoristili njihov potencialni prispevek h gospodarski rasti ter okrepili povezave med mestnimi in podeželskimi območji z namenom spodbujanja vključujočega razvoja;

23. poziva države članice, naj okrepijo vključevanje načela enakosti spolov v izvajanje svojih nacionalnih strategij vključevanja Romov z uporabo vidika enakosti spolov pri vseh politikah in praksah, ki vplivajo na Rominje, in naj njihovo izvajanje povežejo z obstoječimi strategijami za enakost spolov, zlasti tako, da v romskih skupnostih odpravijo razlike v plačilu med spoloma in da izkoreninjenje nasilja nad ženskami in dekleti določijo kot izrecni cilj in sprejmejo dejanske ukrepe v ta namen;

24. poziva Svet, Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se bodo posebni ukrepi v zvezi s pravicami žensk in vključevanja načela enakosti spolov vključili v nacionalne strategije vključevanja Romov ter da bodo ti ukrepi upoštevali vidik enakosti spolov in razmere večplastne in presečne diskriminacije, s katero se srečujejo Rominje, zlasti v zvezi z zaposlitvijo, zdravstvenim varstvom, nastanitvijo in izobraževanjem, ter da se bodo pri ocenjevanju in letnem spremljanju, ki ju izvaja Komisija, zlasti pa Agencija za temeljne pravice, upoštevale pravice žensk in vidik enakosti spolov v vseh poglavjih nacionalnih strategij vključevanja Romov; poziva, naj se te ugotovitve predložijo Evropskemu parlamentu;

25. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo nacionalne strategije vključevanja Romov odražale posebne pravice in potrebe Rominj, in naj razvijejo konkretne kazalnike za njihovo izvajanje, spremljanje in nadzor, denimo na podlagi indeksa človekovega razvoja po spolu iz Programa ZN za razvoj, pri katerem se upošteva dolgo in zdravo življenje, znanje in dostojen življenjski standard, in na podlagi merila razporejenosti moči po spolu, ki vključuje udeležbo v politiki in pri odločanju, udeležbo v gospodarstvu in odločanje ter razpolaganje z gospodarskimi viri; poziva Komisijo in države članice, naj upoštevanje vidika spola pri pripravi proračuna uporabijo kot orodje za doseganje enakosti spolov;

26. poziva države članice, naj razvijejo nacionalni okvir za spremljanje in ocenjevanje nacionalnih strategij vključevanja Romov, ki bo zajemal vidike, kot so spremljanje proračuna in druge oblike spremljanja s strani civilne družbe (ki jih izvajajo nacionalne nevladne organizacije, mreže nevladnih organizacij ali krovne organizacije), strokovno ocenjevanje (ki ga izvajajo neodvisni strokovnjaki z dokazanim strokovnim znanjem na tem področju) in upravno spremljanje;

Torek, 10. december 2013

27. poziva Komisijo in države članice, naj pri oblikovanju posebnih ukrepov v okviru svojih nacionalnih strategij vključevanja Romov opravijo ocene učinka z vidika spola;
28. poziva Komisijo, naj uvede učinkovitejše instrumente za merjenje dejanskega socialno-ekonomskega položaja Rominj, na primer z vključitvijo količinske opredelitve vrednosti „ekonomike življenja“ in priznanjem sektorja sive ekonomije v svojem projektu „več kot zgolj BDP“; nadalje poziva Komisijo, naj za nacionalne strategije vključevanja Romov in politike socialnega vključevanja razvije in spremlja kazalnike, vezane na spol;
29. poziva nevladne organizacije, ki delujejo na tem področju v državah članicah, naj pripravijo prilagojene akcijske načrte za pomoč ženskam in mladim pri iskanju zaposlitve, zagotovijo psihološko svetovanje, da bi spodbudili Rome k udeležbi v izobraževanju in poklicnem usposabljanju ter prepoznali njihova osebna znanja in spretnosti za boljšo socialno vključenost na trgu dela, naj posredujejo med ponudniki usposabljanja oziroma prekvalifikacije in delodajalci na eni strani in Rominjami oziroma romsko populacijo na drugi; naj s subvencijami in štipendijami spodbujajo vključitev Rominj in romskih deklet v izobraževanje, hkrati pa spoštujejo načelo enakih možnosti, saj je znano, da se dekleta poročajo mlajše kot fantje;
30. poziva države članice, naj svoje ukrepe izrecno usmerijo v prid Rominjam v skrajnem socialno-ekonomskem pomanjkanju in naj se s preprečevanjem dejavnikov siromašenja in bojem proti njim sočasno osredotočajo na ogrožene skupine;
31. poziva države članice, naj povečajo število in prepoznavnost programov za Rome in potujoče skupine ter romskih in potujočih upravičencev, vključno s posebno podporo za organizacije Romov in potujočih skupin, ki si prizadevajo za krepitev vloge žensk in dostop nevladnih organizacij do strukturnih skladov;
32. poziva Komisijo in države članice, naj razvijejo finančne mehanizme za podporo civilni družbi in skupnostim pri spremljanju politik, pobud in projektov za socialno vključenost Rominj in pripadnic potujočih skupin;
33. poziva Komisijo in države članice, naj v evropski proces vključevanja Romov uvedejo cilj zmanjšanja revščine otrok, v ukrepe socialnega vključevanja vključijo pravice otrok, spremljajo napredek z vidika revščine otrok ter opredelijo in razvijejo prednostne ukrepe na tem področju;
34. poudarja, da je treba že v zgodnjem otroštvu začeti preprečevati marginalizacijo; meni, da je nadvse pomembno sprejeti pristop, ki bo osredotočen na različne generacije žensk, da se revščina ne bi več prenašala z generacije na generacijo;
35. poziva države članice, naj v prilagojene programe v okviru svojih nacionalnih strategij vključevanja Romov vključijo dejavno vključevanje Rominj na trg dela, tako da Rominjam in romskim dekletom zagotovijo dostop do visokokakovostnih izobraževalnih programov ter poskrbijo, da bodo imele na voljo vseživljenjsko učenje, prek katerega bodo lahko pridobile tržna znanja; poziva države članice, naj v vse prednostne osi nacionalnih strategij vključevanja Romov kot horizontalni cilj vključijo krepitev zmogljivosti in okrepitev vloge Rominj in spodbujajo politično udeležbo s podpiranjem dejavne udeležbe Rominj na lokalni, nacionalni in Evropski ravni;
36. poziva države članice, naj uvedejo pozitivne akcijske ukrepe, da bi Rominjam in Romom omogočile boljši dostop do delovnih mest v javni upravi;
37. poziva države članice, naj preučijo možnost posebej prilagojenega socialnega varstva in razvijejo posebne ukrepe za velike družine (s štirimi ali več otroki) in enostarševska gospodinjstva, s katerimi bodo olajšale vstop na trg dela, razširile varstvo otrok in zagotovile, da bodo romski otroci vključeni v lokalne šole in varstvo otrok ter bodo imeli enak dostop do obveznega izobraževanja, s čimer bodo preprečevale socialno izključenost in getoizacijo;
38. poziva države članice, naj za romske otroke zagotovijo enak dostop do kakovostnega in cenovno dostopnega otroškega varstva in predšolske vzgoje, razvojnih ambulant in izobraževanja v partnerstvu s starši ter naj ponovno uvedejo barcelonske cilje o otroškem varstvu in razvijejo dostopne, cenovno sprejemljive in visokokakovostne storitve oskrbe za celoten življenjski cikel;
39. poziva države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi preprečile odpuščanje zaposlenih med nosečnostjo in materinstvom, in preučijo možnost, da bi se obdobje nege in vzgoje otroka upoštevalo v okviru pokojninskih pravic;

Torek, 10. december 2013

40. poziva države članice, naj preučijo, s katerimi ovirami se Rominje srečujejo pri samozaposlovanju, in naj zagotovijo dostopno, hitro in cenovno ugodno registracijo romskih podjetnic ter razvijejo sheme mikroposojil za zagon malih podjetij in podjetništvo z enostavnimi, podjetniku prijaznimi upravnimi postopki, vključno s tehnično pomočjo in podpornimi ukrepi ter posebnimi dovoljenji za priznanje vrste sezonskih in začasnih služb kot plačanih del, ki prispevajo v socialno blagajno; poleg tega poziva države članice in lokalne oblasti, naj evropski mikrofinančni instrument uporabijo tudi na področju zaposlovanja in socialnega vključevanja;

41. poziva države članice, naj razvijejo ciljno usmerjene ukrepe za vključevanje na področju podpiranja brezposelnih (prekvalifikacija, ustvarjanje delovnih mest in posredovanje dela z dopolnjevanjem dohodka, socialna podpora, davčne olajšave itd.) namesto obstoječega skoraj izključnega osredotočanja na programe javnih del;

42. poziva k podpori in spodbujanju vključevanja romske populacije na trg dela; ugotavlja, da so za zagotavljanje raznolikih storitev uradov za delo in ukrepov ter za razvoj postopkov karijerne orientacije potrebni podporno osebe in svetovalci romskega porekla;

43. poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo poseben sistem mentorstva in podpore v okviru javnega sistema izobraževanja in socialnih storitev od predšolske vzgoje do univerze, ki bo na voljo romski mladini in v katerem se bo posebna pozornost namenjala vprašanjem enakosti spolov;

44. poziva države članice, naj v celoti izkoristijo možnosti, ki jih nudijo strukturni skladi, zlasti Evropski socialni sklad, in izboljšajo izobraževalne in zaposlovalne možnosti Romov, da se bodo lahko dejansko socialno vključili in bodo lahko pobegnili iz revščine, ki je med njimi zelo pogosta; spodbuja države članice, naj redno spremljajo napredek, zlasti glede izobraževanja in usposabljanja mladih Romov, predvsem žensk,

45. poziva države članice, naj odpravijo stereotipe, ki delodajalce odvrčajo od tega, da bi zaposlovali Rome, in povzročajo diskriminacijo v javni upravi in šolah ter negativno vplivajo na odnose z javnimi organi in iskanje zaposlitve, in tako preprečijo izobčenje te narodnostne skupine;

46. ponovno poudarja, da imajo izobraževalne vrzeli pri Romih pomembno razsežnost spola, saj stopnja pismenosti med njimi v povprečju znaša 68 % za ženske in 81 % za moške, v osnovno šolo pa se vpiše le 64 % romskih deklic, in da to vrzel lahko zasledimo tudi pri vpisu na poklicne šole; ugotavlja pa, da se ti statistični podatki med državami članicami zelo razlikujejo;

47. poziva države članice, naj razvijejo posebne programe, s katerimi bodo zagotovile, da bodo romska dekleta in mlade ženske ostale v osnovni in srednji šoli ter programih visokošolskega izobraževanja, ter uvedejo tudi posebne ukrepe za najstniške matere in dekleta, ki predčasno opustijo šolanje, zlasti v podporo neprekinjenemu izobraževanju s subvencioniranjem vstopa teh deklet na trg dela in zagotavljanjem usposabljanja na delovnem mestu; nadalje poziva države članice in Komisijo, naj pri usklajevanju in ocenjevanju nacionalnih strategij vključevanja Romov te ukrepe upoštevajo;

48. poziva države članice, naj razvijejo protidiskriminacijske strategije, da bi preprečile in obsodile rasizem v javnih službah in zlasti na trgu dela ter tako zagotovile dosledno spoštovanje pravic Rominj in Romov na trgu dela;

49. poziva Komisijo in države članice, naj namenijo sredstva za to, da bi netradicionalne učence pritegnili k nadaljevanju izobraževanja, in naj podpirajo nevladne organizacije in programe, ki so namenjeni pospeševanju vključevanja netradicionalnih učencev v izobraževanje in programe izobraževanja odraslih;

50. poziva države članice, naj podpirajo mreže romskih študentov, spodbujajo solidarnost med njimi, izpostavljajo uspešne primere in odpravijo izolacijo romskih študentov;

51. poziva države članice, naj spodbujajo sodelovanje romskih družin v šolah, ocenjujejo šole, ki jih obiskujejo romski otroci in mladi, ter uvedejo vse nujne spremembe, da se vsem zagotovi vključenosti v izobraževanje in uspeh; poudarja, da bi se morali posebni ukrepi osredotočati na romska dekleta, in sicer na podlagi uspešnih primerov, ki jih je potrdila akademska skupnost;

Torek, 10. december 2013

52. zahteva, naj Komisija in države članice namenijo sredstva za gradnjo šol in vrtcev z več mesti, da bodo imeli romski otroci možnost sodelovati v razredih z drugimi otroki in ne bodo diskriminirani, izključeni iz izobraževalnega sistema ter odrinjeni s strani učiteljev zaradi svoje narodnostne pripadnosti;

53. poziva Komisijo in države članice, naj uvedejo sistematične programe usposabljanja o občutljivosti vprašanja spola in kulturnih posebnostih, namenjene socialnim službam in izvajalcem zdravstvenih storitev;

54. poudarja, da izobraževanje romskih deklic pomaga celovito izboljšati življenje Romov v mnogih vidikih, saj je med drugim poglobilni pogoj za večjo zaposljivost Rominj, njihov lažji dostop na trg dela in določeno dohodkovno varnost ter je bistveno za premagovanje revščine in socialne izključenosti; ugotavlja tudi, da boljše znanje učiteljev o romski kulturi pomaga zmanjševati izključenost; zato poziva države članice k boju proti ločevanju, da bodo zagotovile bolj vključujoče in dostopno izobraževanje, metode poučevanja, ki bodo prilagojene kulturi in bodo vključevale šolske pomočnike romskega porekla in starše, pri tem pa naj bo njihova prednostna naloga izboljšati poklicne spretnosti tako, da bodo bolj ustrezale zahtevam na trga dela;

55. poziva Komisijo in države članice, naj v svojih pobudah, povezanih z zdravjem, Rominje opredelijo kot izrecno ciljno skupino, zlasti kar zadeva bolezni, ki so močno povezane z ženskim hormonskim sistemom in/ali revščino, kot so osteoporozna, mišično-kostna obolenja in bolezni centralnega živčnega sistema; nadalje poziva k popolni dostopnosti presejalnih pregledov in preventivnih ukrepov za rak na dojkah in materničnem vratu, vključno s cepivi proti humanim papiloma virusom, in k prizadevanjem, da so nosečnice že v prvem trimesečju deležne zdravstvene oskrbe;

56. poziva države članice, naj zagotovijo dostop do zdravstva, in sicer z udeležbo nevladnih organizacij Rominj pri pripravi, izvajanju in ocenjevanju programov zdravstvene oskrbe, in naj zagotovijo, da se bodo lahko Rominje in romska dekleta same odločale o spolnosti, zdravju in materinstvu, in sicer s spodbujanjem načrtovanja družine, dostopa do vseh zdravstvenih storitev na področju spolnosti in reprodukcije ter izobraževanja o spolnosti, pa tudi z zaščito otrok in najstnikov pred spolnimi zlorabami in zgodnjimi porokami, preprečevanjem umrljivosti otrok in mater ter odpravo pojava prisilne sterilizacije;

57. poziva države članice, naj lajšajo in spodbujajo udeležbo Romskih skupnosti z uravnoteženo zastopanostjo spolov pri oblikovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju programov za preprečevanje in zdravljenje bolezni, oskrbo in podporo ter pri zmanjšanju stigmatizacije in diskriminacije v zdravstvenih sistemih;

58. poziva države članice ter lokalne in regionalne oblasti, naj razvijejo in izvajajo politike za zagotavljanje dostopa do osnovnih, nujnih in preventivnih storitev zdravstvene oskrbe za vse Rominje, tudi tiste iz najbolj izključenih skupnosti, in naj organizirajo usposabljanje zdravstvenih delavcev, da bi odpravili predsodke do Romov;

59. poziva države članice, naj preiskujejo, prepovedujejo in preganjajo neposredno in posredno diskriminacijo Rominj pri uveljavljanju njihovih temeljnih pravic in dostopu do javnih storitev ter preprečijo nadaljnjo diskriminacijo; poudarja pomen izvajanja kampanj osveščanja za preprečevanje diskriminacije ter odpravo rasističnih stereotipov o Romih, zlasti o Rominjah;

60. poziva Komisijo in države članice, naj v naslednjem programskem obdobju Rome in zlasti Rominje kot posebno ciljno skupino vključijo v operativne programe in programe za razvoj podeželja;

61. poziva Komisijo, naj objavi poročilo o oceni izvajanja Direktive Sveta 2000/43/ES po vseh državah članicah; poziva jo tudi, naj oblikuje posebna priporočila za vsako državo članico, da bi v direktivo vključila tudi vidik spola;

Torek, 10. december 2013

62. poziva Svet, naj doseže dogovor o direktivi o enakem obravnavanju v zvezi z izvajanjem načela enakega obravnavanja oseb ne glede na veroizpoved ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost in tako zagotovi, da bodo vse vrste diskriminacije ali večplastne diskriminacije nezakonite na vseh življenjskih področjih; poleg tega poziva vse institucije EU, naj zagotovijo, da se v omenjeno direktivo vključi presečna diskriminacija;
63. poziva države članice, naj obravnavajo vse oblike nasilja nad ženskami, kot sta nasilje v družini, spolno izkoriščanje in trgovina z ljudmi, s posebnim poudarkom na Rominjah, in pomagajo žrtvam z vključevanjem posebnih ciljev za boj proti trgovini z Rominjami v nacionalne strategije vključevanja Romov, zagotavljanjem ustreznih virov za s tem povezane javne storitve in zagotavljanjem podpore tudi prek osnovnih storitev, kot so zdravstvena oskrba, zaposlovanje in izobraževanje; poziva Komisijo, naj podpre vladne pobude in pobude civilne družbe za reševanje teh težav, ob zagotavljanju temeljnih pravic žrtvam;
64. poziva države članice, naj sodelujejo z Rominjami pri oblikovanju strategij za krepitev njihove vloge, ki bodo priznale njihovo presečno identiteto, in naj spodbujajo dejavnosti, ki nasprotujejo spolnim stereotipom in so namenjene ženskam, moškim, dekletom in fantom;
65. opozarja, da so dogovorjene, otroške in prisilne poroke še vedno razširjene kot „tradicionalni običaji“, in poudarja, da ti običaji predstavljajo kršitve človekovih pravic in močno vplivajo na zdravstveno stanje romskih deklet zaradi večjega tveganja zapletov med nosečnostjo in porodom ter dekleta izpostavljajo spolnim zlorabam in izkoriščanju, poleg tega pa jim onemogočajo izobraževanje in zaposlitev;
66. poziva države članice, naj ratificirajo konvencijo Sveta Evrope o ukrepih proti trgovini z ljudmi in jo tudi izvajajo ter naj v celoti prenesejo določbe Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščititi njenih žrtev⁽¹⁾, zlasti s krepitvijo ugotavljanja, varovanja ter pomoči žrtvam, s posebnim poudarkom na otrocih;
67. poziva države članice in Komisijo, naj poiščejo evropske rešitve za problematiko Romov ob upoštevanju njihove pravice do prostega gibanja, ki jo imajo kot evropski državljani, in poudarja, da morajo države članice med sabo sodelovati pri reševanju problematike te narodnostne skupine;
68. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo izmenjavo informacij in primerov najboljše prakse pri vključevanju Rominj na vseh družbenih področjih;
69. priporoča, naj države članice sprejmejo potrebne ukrepe za odpravo dogovorjenih porok mladih Rominj, ki nemoralno teptajo njihovo dostojanstvo;
70. poziva države članice, naj nujno obravnavajo potrebe starejših Rominj, saj so te ena najranljivejših skupin in nimajo ustreznega dohodka ter med staranjem potrebujejo dostop do zdravstvene oskrbe ter dolgoročne nege;
71. poziva Komisijo, naj uvede celovito strategijo za preprečevanje nasilja nad ženskami, k čemur je pozval Parlament v več resolucijah; poziva Komisijo, naj zagotovi pravne instrumente, vključno z evropsko direktivo za preprečevanje nasilja na podlagi spola;
72. poziva k spodbujanju razvoja romskega jezika in kulture, oblikovanju upravnih struktur za romske zadeve, okrepitvi romske politike in njenega izvajanja ter k večjemu mednarodnemu sodelovanju na področju romskih vprašanj;
73. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

⁽¹⁾ UL L 101, 15.4.2011, str. 1.